
STROKOVNA POMOČ

AVTORSKE PRAVICE

Proizvodno skladiščna hala

V 1.:

Investitor je leta 2004 na podlagi projektne dokumentacije zgradil 1. fazo proizvodno skladiščne hale. Za gradnjo 2. faze se je investitor zaradi nižje cene projektne dokumentacije odločil za drugega projektanta brez predhodnega soglasja projektanta in avtorja 1. faze. Ali v tem primeru investitor krši Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah? Ali projektant 2. faze krši etnični kodeks zbornice? V zvezi z mojim vprašanjem bi želel podati še dodatna pojasnila. V letu 2004 je bila na podlagi naše projektne dokumentacije zgrajena proizvodno skladiščna hala. V začetku leta 2008 smo na željo in osebni poziv investitorja pričeli z izdelavo idejne zasnove povečave objekta, oz. izgradnje 2. faze v prepričanju, da bomo nadaljevali s korektnim sodelovanjem. Po predaji idejne zasnove in ponudbe za izdelavo projektne dokumentacije se je investitor zaradi nižje cene odločil za oddajo projektiranja drugemu projektantu. Povečava objekta, oz. izgradnja 2. faze posega na zunanjo podobo dela objekta. Ali investitor v primeru, da se taki poseg izvede brez soglasja avtorja, krši moralne avtorske pravice projektanta? Ali s strani investitorja izbran drugi projektant pri uporabi izdelane idejne zasnove in pri posegu na avtorsko delo drugega člana zbornice krši kodeks poklicne etike?«

O 1. (20. 04. 2009):

Za odgovor je bil zaprosen odvetnik, g. Andrej Zupančič, njegov odgovor podajamo v nadaljevanju: »Sicer bi bilo bolje, če bi imel še kaj več podatkov, vendar pa bi (predvsem na podlagi dodatnih pojasnil) verjetno lahko s precejšnjim prepričanjem zavzel stališče, da v primeru, o katerem me sprašujete, ne gre za kršitev zakona o avtorskih in sorodnih pravicah (ZASP). Prvotna določba 44. člena ZASP (1995), je bila namreč v kasnejših novelacijah zakona spremenjena in avtorju prvotnega dela ne daje več prednostne pravice pri morebitni kasnejši predelavi, ki jo namerava izvesti lastnik. Sedanja generalna določba 1. odstavka 44. člena ZASP pravi, da lahko lastnik zgrajenega arhitekturnega objekta le-tega prosto predela. To pravilo je nato v 2. odstavku istega člena omejeno le v toliko, da mora lastnik pri kasnejši predelavi upoštevati avtorjevo pravico "spoštovanja dela". Zakon tu misli na moralno avtorsko pravico iz 19. člena ZASP, ki prepoveduje "skazitev dela" in pa takšen poseg v delo, ki bi lahko "okrnil avtorjevo osebnost". Kot vidite gre v tem primeru torej za dvoje t.i. pravnih standardov, ki seveda ne morejo biti v naprej povsem eksaktno določeni, ampak jih interpretira sodišče, ko odloča v posameznem konkretnem primeru. Kako bi v gornji zadevi odločilo sodišče, če bi prišlo do sodnega postopka, je seveda težko napovedati z gotovostjo, lahko pa le ponovim, da se (glede na obstoječo prakso in dosedanje izkušnje) bolj nagibam k temu, da verjetno ne bi ugotovilo, da gre za kršitev moralnih avtorskih pravic. Dejstvo, da gre za proizvodno-skladiščno halo (in ne za kak monumentalni arhitektonski objekt) bi verjetno tudi igralo določeno vlogo pri predvideni sodni odločitvi.

Rekonstrukcija javnega objekta in zahteva UE po soglasju avtorja

V 2.:

Pri nameravani rekonstrukciji javnega objekta je pri pripravi projektne dokumentacije, UE podala zahtevo za pridobitev soglasja avtorja objekta na projekt PGD. Objekt, ki bi ga rekonstruirali je star 40 let. Ali obstaja pravna podlaga za soglasje, ki ga zahteva upravna enota?

O 2. (10. 09. 2012):

Pravno podlago za zahtevo UE po soglasju avtorja na projekt PGD bi morda lahko predstavljala zakonodaja na področju avtorskih pravic, vendar le v določenih primerih - če gre pri obstoječem objektu za avtorsko delo in je bil ta objekt nagrajen na javnem natečaju.

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/1995, 9/2001 in nasl.; v nadaljevanju: ZASP) določa:

19. člen (pravica spoštovanja dela) Avtor ima izključno pravico, da se upre skazitvi in vsakemu drugemu posegu v svoje delo ali vsaki uporabi svojega dela, če bi ti posegi ali ta uporaba lahko okrnili njegovo osebnost.

44. člen (omejitev pravice predelave) (1) Lastnik zgrajenega arhitekturnega objekta lahko to delo prosto predela. (2) Pri izvajanju določb prejšnjega odstavka mora lastnik upoštevati avtorjevo pravico do spoštovanja dela. (3) Kadar je bil objekt nagrajen na javnem natečaju, mora lastnik pridobiti soglasje avtorja. Soglasje lastniku ne sme povzročiti nesorazmernih stroškov oziroma znatno podaljšati časa predelave. Določbe glede soglasja avtorja vsebuje tudi Kodeks poklicne etike ZAPS, ki pa ni v domeni UE. 10. člen (spoštovanje dela drugih arhitektov)

(1) Arhitekt mora spoštovati druge arhitekta in njihovo delo ter se do njih obnašati kolegialno in korektno.

(2) Arhitekt mora spoštovati avtorske pravice drugih arhitektov na njihovih arhitekturnih delih v skladu s tem kodeksom in z drugimi predpisi.

17. člen (vstopanje v že začete projekte)

(1) Arhitekt, ki je naročnikov svetovalec pri projektu, katerega projektira drug arhitekt, ne sme prevzeti tega posla v lastno izvedbo.

(2) Arhitekt mora pred sklenitvijo pogodbe o izvedbi projekta, ki ga je pred tem že izvajal oziroma ga še izvaja drug arhitekt, le-tega pisno obvestiti o sklenitvi pogodbe in ga zaprositi za soglasje. Če arhitekt soglasja ne more pridobiti, mora ob sklenitvi pogodbe o tem obvestiti zbornico. V kolikor objekt, katerega rekonstrukcijo pripravljate, ni bil nagrajen na javnem natečaju, vam predlagamo, da UE pozovete, naj vam pove, na kakšni pravni podlagi od vas zahteva soglasje.

Avtorstvo v primeru različnih projektantov posameznih faz projektne dokumentacije

V 3.:

Zmagali smo na vabljenem natečaju za idejno rešitev rekonstrukcije fasade na osnovni šoli. Pošiljamo vam razpisne pogoje. Po izvedenem natečaju je naročnik izvedel razpis za javno naročilo in izdelavo dokumentacije dodelil drugemu projektantu. Zanima nas ali je novi projektant dolžan navesti avtorje idejne rešitve fasade na projektni dokumentaciji.

O 3. (30. 10. 2013):

V natečajnih pogojih, ki jih je pripravil naročnik, udeleženci natečaja pa z dejanjem udeležbe na natečaju sprejeli, je zapisano: Investitor in njegove strokovne službe bodo med prispelimi arhitekturnimi rešitvami izbrale najprimernejšo rešitev, ki jo bodo nato kot

obvezno podlago predale izdelovalcu projekta za izvedbo (PZI) energetske sanacije. Iz tega sledi, da avtorji izbrane rešitve preoblikovanja pri njeni izvedbi ne bodo nujno sodelovali, s čimer se avtorji, ki sodelujejo v tem arhitekturnem projektu, v naprej strinjajo (zadržali bodo zgolj t.i. moralne avtorske pravice zanjo). Glede na to, da je v točki razpisa določeno, da bodo avtorji izbrane rešitve zadržali moralne avtorske pravice, lahko zahtevate, da ste povsod, tudi v projektu, napisani kot avtorji rešitve. Projektante lahko opozorite na 10. 17. 19. in 20. člen Kodeksa poklicne etike arhitektov, krajinskih arhitektov in prostorskih načrtovalcev: Pred sklenitvijo pogodbe o izvedbi projekta, ki ga je pred tem že izvajal oziroma ga še izvaja drug arhitekt, mora le-tega pisno obvestiti o sklenitvi pogodbe in ga zaprositi za soglasje. Če arhitekt soglasja ne more pridobiti, mora ob sklenitvi pogodbe o tem obvestiti zbornico. Kršitve teh določb predstavljajo težje disciplinske kršitve v skladu s 7. členom Disciplinskega pravilnika ZAPS, ki se lahko kaznujejo z denarno kaznijo, začasnim odvzemom pooblastila ali licence z začasno izključitvijo iz zbornice ter začasno prepovedjo udeležbe na javnih natečajih (2. odst. 15. člena Disciplinskega pravilnika). Priporočamo, da od naročnika in projektantov zahtevate sklenitev pisnega dogovora o načinu delitve avtorskih pravic. Lahko zahtevate, da sodelujete pri nadaljnjih rešitvah, nakar naročniku ni potrebno pristati, ker je ravnanje v takšnem primeru že določil v natečajnih pogojih, vsekakor lahko zahtevate, da ste povsod navedeni kot avtorji oz. kot ali so avtorji, če se boste tako dogovorili.

Zamenjava projektanta in avtorske pravice

V 4.:

Prosim za nasvet, kako naj ravnam v spodaj opisanem primeru:

Kontaktiral nas je potencialni naročnik in povabil k oddaji ponudbe za izdelavo PGD in PZI dokumentacije za stanovanjsko stavbo na podlagi že izdelane idejne zasnove. Idejna zasnova je dokončana, potrjena s strani investitorja in je odposlana soglasodajalcem z namenom pridobitve projektnih pogojev. Pri pregledu projektne dokumentacije in prostorskih aktov se mi poraja dvom o skladnosti projektne rešitve idejne zasnove z določili prostorskih aktov ter z veljavnimi predpisi in normativi. Predvidevam, da bo za uspešno pridobitev gradbenega dovoljenja potrebna sprememba projektne rešitve. Avtor idejne zasnove ni ista oseba, kot je na idejni zasnovi podpisani Odgovorni projektant in Odgovorni vodja projekta. Prosim, da mi odgovorite na spodaj zastavljena vprašanja:

1. Ali bom kršil predpise in etični kodeks, če bom prevzel izdelavo projektne dokumentacije na podlagi izdelane rešitve?
2. V kolikor moram kontaktirati prejšnje izdelovalce, na koga naj se obrnem: na avtorja, ki ni pooblaščen arhitekt in član ZAPS, ali na Odgovornega projektanta arhitekture, ki je podpisan na idejni zasnovi?
3. Ali bi sprememba idejne rešitve pomenila poseg v avtorstvo, če se izkaže, da rešitev predvidena v idejni zasnovi ne izpolnjuje pogoje iz prostorskih aktov, in ali za to spremembo potrebujem soglasje avtorja?
4. Kakšne so avtorske pravice avtorja idejne zasnove?

O 4. (16. 06. 2014):

Za omenjeno problematiko sta merodajna Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (ZASP) in kodeks ZAPS. Kodeks ZAPS v 10. členu (spoštovanje dela drugih arhitektov) zavezuje člane:

- (1) Arhitekt mora spoštovati druge arhitekta in njihovo delo ter se do njih obnašati kolegialno in korektno.

(2) Arhitekt mora spoštovati avtorske pravice drugih arhitektov na njihovih arhitekturnih delih v skladu s tem kodeksom in z drugimi predpisi.

V 17. členu (vstopanje v že začete projekte) pa pravi:

(2) Arhitekt mora pred sklenitvijo pogodbe o izvedbi projekta, ki ga je pred tem že izvajal oziroma ga še izvaja drug arhitekt, le-tega pisno obvestiti o sklenitvi pogodbe in ga zaprositi za soglasje. Če arhitekt soglasja ne more pridobiti, mora ob sklenitvi pogodbe o tem obvestiti zbornico.

ODGOVORI:

1. Izdelavo projektne dokumentacije lahko prevzamete pod pogoji opisanimi v 2. točki.

2. Kodeks ne razlikuje med pooblaščenimi projektanti - člani ZAPS in ostalimi arhitekti, ki to niso (bodisi trenutno ali niso nikoli bili). Vaša dolžnost je da pred sklenitvijo pogodbe avtorja pisno obvestite o dejstvu, da boste nadaljevali delo na projektu, ga obvestite o bistvenih informacijah, in ga zaprosite za soglasje k nadaljevanju projekta. V skladu z duhom Kodeksa bi bilo, da se pogovorite o projektu in poskusite v čim večji meri upoštevati idejno zasnovo, če je to v skladu s predpisi in željami investitorja. Avtor vam soglasje lahko da, lahko ga tudi odreče. V primeru, da ga odreče ste o tem dolžni obvestiti zbornico. Potem lahko nadaljujete z izdelavo projektne dokumentacije, ne glede na zavrnitev soglasja. Avtor bo lahko svoje zahteve v zvezi z avtorskimi pravicami urejal z naročnikom, saj med vami in prejšnjim avtorjem ni pogodbenega odnosa.

3. Sprememba idejne rešitve predstavlja poseg v avtorsko rešitev, oz. predelavo (termin iz ZASP). V 33.členu ZASP je določeno, da avtor prvotnega dela obdrži izključno pravico do uporabe svojega dela v predelani obliki, če ni z zakonom ali pogodbo drugače določeno. Nujnost pridobitve soglasja avtorja idejne zasnove je odvisna od pogodbenih določil v avtorski ali projektantski pogodbi med naročnikom in avtorjem idejne zasnove, ali projektantom (v skladu z ZGO1). Če v pogodbi ni predviden prenos pravice predelave na naročnika, potem je za spremembo avtorske rešitve potrebno soglasje. Vendar je po našem mnenju na problematiko pogledati tudi iz drugega zornega kota in se vprašati: kaj je bil namen naročila idejne zasnove in ali je ta namen dosežen? V kolikor je v pogodbi opredeljeno, da je namen izdelave projektne dokumentacije pridobitev gradbenega dovoljenja in v nadaljevanju graditev objekta, in ne npr. preverba variantnih rešitev za potrebe pobude za spremembo prostorskega akta, potem bi morala idejna zasnova slediti prostorskemu aktu in vsem veljavnim predpisom. V kolikor ne sledi, in na njeni osnovi ne bi bilo možno pridobiti gradbenega dovoljenja, potem izvajalec storitve izdelave idejne zasnove ni ustrezno opravil naročenega dela, in bi lahko odrekanje soglasja k spremembi arhitekturne rešitve v idejni zasnovi pomenilo povzročanje materialne škode naročniku. Odgovornost za ustreznost projektne dokumentacije napram naročniku nosi v prvi vrsti pogodbenik, ki bi v skladu z 28.členom ZGO1 moral izpolnjevati pogoje za projektanta*, medtem ko Odgovorni projektant odgovarja projektantu (pogodbeniku).** Rešitev bo potrebno spremeniti, naročnik in avtor idejne zasnove pa morata urediti in zaključiti pogodbene odnose, bodisi na način, da avtor sam predela idejno zasnovo, tako da bo ustrezala PA, ali tako da avtor dovoli predelavo avtorskega dela. Če nobena od omenjenih variant ni možna, potem se lahko odpre tudi vprašanje povzročene škode zaradi neustreznosti idejne zasnove, kot osnove za nadaljnje faze projekta in pridobitev gradbenega dovoljenja.

4. Avtorske pravice avtorja idejne zasnove so a) moralne: pravica prve objave (17.člen), pravica priznanja avtorstva (18.člen), pravica spoštovanja dela (19.člen) in materialne - za arhitekturno delo je merodajna zlasti že omenjena pravica predelave. V kolikor se bo projekt razvijal na osnovi omenjene idejne zasnove, potem bo nastalo nekakšno skupno avtorsko delo, pri čemer bo potrebno pri objavah navajati avtorje posameznih faz, npr. avtor idejne zasnove, avtor PGD, PZI (notranje opreme) itn.

Kopija PGD dokumentacije in avtorska zaščita

V 5.:

V postopkih, ki jih upravna enota vodi po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju: ZDIJZ) prosilci mnogokrat zahtevajo kopije izdanih gradbenih in uporabnih dovoljenj, izdanih v konkretnih postopkih ter tudi kopije projektne dokumentacije oziroma delov dokumentacije. Po ZDIJZ upravni organ prosilcem posreduje kopijo zahtevanih dovoljenj, kjer v skladu z Zakonom o varovanju osebnih podatkov prekrije imena in priimke fizičnih oseb. Zahteve prosilcev za kopiranje celotne projektne dokumentacije oziroma delov dokumentacije pa je upravni organ v dosedanjih postopkih zavračal in prosilcem omogočal le vpogled v dokumentacijo in sicer na podlagi 4.čl. ZDIJZ, ki določa, da je informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom ali pridobil od drugih oseb, 5. člena, ki uveljavlja načelo prostega dostopa do informacij javnega značaja ter drugega odstavka 25 čl. ki določa, da če je zahtevana informacija zavarovana skladno z zakonom, ki ureja avtorsko pravico, organ v tem primeru prosilcu omogoči seznanitev z informacijo tako, da mu jo da na vpogled. Pri tem je upravni organ navajal, da 5.čl. Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur.l. RS št. 16/2007-UPB, 68/2008, 110/2013)-v nadaljevanju ZASP), določa, da je avtorsko delo individualna intelektualna stvaritev s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki je na kakršenkoli način izražena, če ni v ZASP drugače določeno. Da se posamezno delo šteje za avtorsko delo po ZASP morajo biti torej izpolnjene vse predpostavke, ki jih ta definicija določa. Po mnenju upravnega organa so zahtevane kopije projektne dokumentacije, ki jih prosilci zahtevajo, sestavni del PGD oziroma PID, ki sodita med avtorsko zaščitena dela na podlagi 9.tč. 2. odstavka 5.čl. ZASPS, ki določa, da veljajo za avtorsko delo arhitekturna dela, kot napr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture. O vloženi pritožbi zoper zavrnilno odločbo upravnega organa za posredovanja kopij iz projektne dokumentacije pa je Informacijski pooblaščenec (IP) kot organ druge stopnje, ki odloča o pritožbi, navajal, da je upravni organ dolžan prosilcu posredovati zahtevane kopije iz projektne dokumentacije. Po mnenju IP je potrebno upoštevati 9.čl. ZASP, ki določenim delom odreka avtorskopravno varstvo. Meni, da projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja predstavlja s trenutkom izdaje gradbenega dovoljenja uradno besedilo in je izvzeto iz avtorskopravnega varstva po ZASP.

Prosimo za posredovanje vašega stališča glede kopiranja projektne dokumentacije alinjenega dela prosilcem po ZIJZ.

O 5. (09. 05. 2015):

- PGD Načrt arhitekture gotovo sodi med avtorska dela, saj Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (v nadaljevanju ZASP) v 9. točki 2. odstavka 5. člena določa, da med avtorska dela sodijo tudi arhitekturna dela, npr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture.

- S stališčem Informacijske pooblaščenke: (1) "da projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja predstavlja s trenutkom izdaje gradbenega dovoljenja uradno besedilo in je izvzeto iz avtorskopravnega varstva po ZASP" in (2) "je potrebno upoštevati 9.čl. ZASP, ki določenim delom odreka avtorskopravno varstvo" se strinjamo v prvem delu (1), in se ne strinjamo v drugem delu (2).

- Menimo, da ima oseba, ki izkaže pravni interes (stranka v postopku) pravico seznanitve tudi z avtorskim delom Projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja (v nadaljevanju PGD), bodisi vpogleda ali pridobitev kopij tistega dela PGD, ki se nanaša na njegov izkazani pravni interes (npr. načrt fasade proti sosedovi parceli).

- Menimo, da bi Upravna enota ob izročitvi kopij morala: od prosilca zahtevati podpisano izjavo, da je seznanjen, da je delo zaščiteno z avtorsko pravico, da se kopija lahko uporablja zgolj za namen tega upravnega postopka, in da kopij ne sme objaviti, razmnoževati, posredovati tretjim osebam, ali drugače uporabiti katerikoli del projekta ali rešitve v njemu, v spremnem dopisu navesti avtorja, če ta ni naveden pa odgovornega projektanta arhitekture (v nadaljevanju OPA), vse dele projekta kopirati tako, da je na načrtu razviden avtor ali OPA, avtorja ali OPA obvestiti o izročitvi kopij prosilcu, da v primeru kršitve lahko zaščiti svoje interese.

POJASNILA MOP:

Iz vašega dopisa izhaja, da je za odločanje o temu, ali je projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, tudi po izdaji gradbenega dovoljenja avtorsko delo ali ne, »problematična« predvsem določba 68. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02, 97/03, 47/04, 41/04, 45/04, 62/04, 92/05, 111/05, 93/05, 120/06, 126/07, 108/09, 20/11, 57/12, 101/13- ZDavNepr, 110/13 — v nadaljevanju ZGO-1), ki določa, da je projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, lahko pa tudi druge listine, če tako določa zakon, sestavni del gradbenega dovoljenja, v povezavi z določbami 9. člena ZASP, ki določajo, da uradna besedila z zakonodajnega, upravnega in sodnega niso avtorskopravno varovana. V tem primeru naj bi šlo predvsem za besedila, ki jih izdajajo institucije z zakonodajnimi, sodnimi ali upravnimi pristojnostmi ter oblastvenimi upravičenji in s katerimi se uravnavajo pravni položaj državljana ali druge družbene zadeve, med taka besedila pa sodijo tudi gradbena dovoljenja, kot upravne odločbe upravnih enot, pri čemer uradno besedilo pri tem predstavlja tako sama odločba, kot tudi vsi dokumenti oz. norme, ki so njene priloge oz. sestavni del, kar velja tako v primeru besedil, kot tudi v primeru uradnih stvaritev, ki niso besedila (skice in načrti, arhitekturni, urbanistični in kartografski načrti v zazidalnih načrtih in drugih prostorskih izvedbenih aktih itd.).

Na podlagi zgoraj navedenega menite, da bi s trenutkom izdaje gradbenega dovoljenja, postala projektna dokumentacija uradno besedilo in bi bila posledično izvzeta iz avtorskopravnega varstva po ZASP, zato tukajšnje ministrstvo prosite za pojasnilo, kateri dokumenti so sestavni del gradbenega dovoljenja oz. kateri dokumenti sodijo pod pojem »projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja«, kot je naveden v drugem odstavku 68. člena ZGO-1, pri čemer vas zanimajo predvsem dokumenti, ki bi sicer lahko predstavljali avtorska dela po 5. členu ZASP. Uvodoma navajamo, da je Informacijski pooblaščenec o projektni dokumentaciji, kot avtorskem delu po ZASP odločal že v več odločbah (napr. št. 090-237/2013/5 z dne 22.11.2013; št. 090- 213/2013/3 z dne 12.11.2013). Iz citiranih odločb tukajšnji organ povzema, da predstavlja projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja avtorsko delo, saj je pri izdelavi te dokumentacije izpolnjenih vseh pet predpostavk, ko se posamezno delo šteje za avtorsko delo, torej individualnost, intelektualnost, stvaritev, področja ustvarjalnosti in izraženost. Individualnost dela predstavlja značilnost, ki avtorsko delo ločuje od drugih, avtorsko nevarovanih del, od drugih avtorsko varovanih del in hkrati od umetniške in kulturne dediščine, ki je last širše javnosti. Gre za zahtevo po tem, da ima delo vsaj še toliko izvernih potez, da se ga še lahko uvršča med avtorska dela. Če torej avtor neodvisno od nekega drugega dela, ustvari svoje delo z individualnimi potezami, torej brez posnemanja oz. neposrednega prevzemanja iz drugega dela, je izpolnjena predpostavka individualnosti dela. Predpostavka intelektualnosti dela pomeni, da gre za delo posameznikovega intelekta in ne toliko fizičnega dela. Prav tako pa intelektualnost avtorskega dela opozarja na to, da gre pri avtorskem delu za t.i. nematerialno dobrino. Stvaritev je bistvena predpostavka avtorskega dela, pomeni pa, da gre za rezultat človeškega ravnanja, saj je samo človek zmožen ustvarjanja. Področja ustvarjalnosti so področja, izrecno navedena v 5. členu ZASP, in sicer znanost, književnost ali umetnost, ki pa se razlagajo široko (npr. računalniški programi

sodijo v področje književnosti). Avtorsko delo pa mora biti tudi na kakršen koli način izraženo, tako da je zaznavno v zunanjem svetu. V kolikor torej posamezno delo izpolnjuje navedene predpostavke, se šteje, da gre za avtorskopravno varovano delo.

Glede vašega vprašanja, kateri dokumenti so sestavni del gradbenega dovoljenja oz. kateri dokumenti sodijo v projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja navajamo, da je v tretjem odstavku 35. člena ZGO-1 določeno, da minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, predpiše vsebino in obliko projektne dokumentacije, način njene izdelave in vrste načrtov, ki pridejo v poštev za posamezne vrste stavb in gradbenih inženirskih objektov, glede na namen njihove uporabe, raven obdelave in glede na vrsto gradnje. Ta predpis je Pravilnik o projektne dokumentaciji (Uradni list RS, št. 55/08 — v nadaljevanju Pravilnik). V 5. členu Pravilnika je določeno, da vsak projekt (idejna zasnova, idejni projekt, projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, projekt za izvedbo, projekt izvedenih del) po zaporedju sestavljajo vodilna mapa, načrti in elaborati, pri čemer: Vodilna mapa vsebuje podatke o projektu in udeležencih pri graditvi, lokacijske podatke ter druge dokumente iz katerih izhajajo podatki, pomembni za ugotavljanje skladnosti rešitev v projektu s prostorskimi akti, izpolnjevanju bistvenih zahtev nameravane gradnje in drugi podatki, pomembni za odločanje v upravnem postopku; Načrti vsebujejo sistematično urejene sestave grafičnih prikazov in opisov, s katerimi se določijo lokacijske, funkcionalne, oblikovne in tehnične značilnosti nameravane gradnje in s pomočjo katerih je mogoče skupaj z drugimi predpisanimi sestavinami dokazati, da bo nameravana gradnja skladna s prostorskimi akti, izpolnjevala bistvene zahteve ter da bodo za objekt, za katerega je to določeno s posebnimi predpisi, zagotovljen neoviran dostop, vstop in uporaba brez grajenih ovir. Elaborati vsebujejo študije, zasnove, strokovne ocene, geodetske načrte, konservatorske načrte ter druge tehnične dokumente v zvezi z gradnjo kadar so zaradi posebnosti posamezne vrste objekta ali lokacije, na kateri se objekt gradi, potrebni in jih zahtevajo posebni predpisi, s katerimi se dokazuje izpolnjevanje predpisanih bistvenih zahtev. Obvezna sestavina zahteve za izdajo gradbenega dovoljenja je projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki vsebuje Vodilno mapo, ter ustrezne načrte in predpisane elaborate glede na vrsto objekta. Projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja izdelajo odgovorni projektanti (načrti) ter strokovnjaki z ustreznim znanjem (vodilna mapa, elaborati). Celotno projektno dokumentacijo (vodilno mapo, načrte in elaborate) je zaradi prej naštetega šteti za avtorsko delo po ZASP. Upravni organ v vsebino projektne dokumentacije z ničemer ne posega in je zato ni mogoče šteti kot uradno stvaritev uradnega organa, ki ni besedilo (skice in načrti, arhitekturni, urbanistični in kartografski načrti v zazidalnih načrtih in drugih prostorskih izvedbenih aktih itd.) po določbah 9. člena ZASP. Z izrekom gradbenega dovoljenja ni mogoče v celoti opredeliti objekta, ki je predmet izdaje gradbenega dovoljenja, zato temu služi drugi odstavek 68. člena ZGO-1.

DOKUMENTI ZAPS

Priloga k Kodeksu ZAPS:

[Ravnanje v primeru poseganja v obstoječe avtorsko delo >>](#)

[Avtorstvo in sodelovanje natečajnikov v prednatečajnih aktivnostih >>](#)